

İslam Medeniyetinde İlim ve Eğitim Kurumlarının Adları Nelerdir?

İçindekiler

- [İslam Medeniyetinde İlim ve Eğitim Kurumlarının Adları Nelerdir?](#)
- [Beytü'l-Hikme Nedir](#)
- [İslam Medeniyeti Kütüphanelerinin Adları Nelerdir](#)
- [İslam Tarihindeki En Eski Camilerin Adları](#)
- [İslam Tarihindeki ilk Medreselerin Adları](#)

Beytü'l-Hikme Nedir

Emeviler Dönemi'nde başlayan tercüme hareketleri ilk zamanlarda tıp alanındaki çevirilerle sınırlı kalmıştır. [Abbasi Halifelerinden Mansur Döneminde Aristo'nun "Organon" adlı eserini Yunanca'dan, Beydeba'nın "Kelîle ve Dimne"sini Farsça'dan Arapça'ya tercüme ettirdi. Süryanice ve Sanskritçeden de çeviriler yaptıran Mansur, bu eserler için sarayında bir kütüphane kurarak buraya bilgi hazinesi anlamında Hazinetü'l-Hikme adını vermiştir.](#)

Hazinetü'l-Hikme'nin büyüyen bir akademi hâline gelmesi ve **Beytü'l-Hikme** adını alması ise Halife Me'mun zamanında olmuştur. Me'mun 830 yılında çıktığı [Doğu Roma İmparatorluğu](#) (Bizans) Seferi sırasında topladığı kitapları Beytü'l-Hikme'de İslam âlimlerinin kullanımına sunmuştur. Halife bu kültür hamlesini ülke içinden ve komşu ülkelerden başka kitaplar getirterek devam ettirerek, Beytü'l-Hikme **Orta Çağ**'ın en zengin kütüphanesi olmanın yanı sıra tercümelerin ve özellikle pozitif ilimlerle ilgili araştırmaların yapıldığı bir merkez hâline getirmiştir.

Müslüman alimlerin 750 yılında başlayan ve 900 yılına kadar süren tercüme faaliyetleri sırasında astronomi, matematik, tıp ve felsefeyle ilgili eserler Arapça'ya çevrilmiştir. **Orta Çağ'ın en zengin kütüphanesi** olmanın yanı sıra tercümelerin ve özellikle pozitif ilimlerle ilgili araştırmaların yapıldığı bir merkez olan Beytü'l Hikme "sâhib-ü Beytü'lHikme" unvanını taşıyan müdür tarafından yönetilmiştir.

İslam Medeniyeti Kütüphanelerinin Adları Nelerdir

İslam tarihinde gerçek anlamıyla ilk kütüphane [Emeviler](#) tarafından Şam'da kurulmuştur. İslam dünyasında kütüphanelerin temeli aynı zamanda birer okul olan mescitlerde muhafaza edilen kitaplarla atılmıştır. 794 yılında Bağdat'ta bir kâğıt imalathanesinin kurulmasıyla birlikte kütüphanelerin sayısı hızla artmıştır. [Endülüs Emevi Devleti](#)'nde kurulan Kurtuba kütüphanesi Avrupa'nın en zengin kütüphanesi olma özelliğine sahiptir.

Endülüs [Emevi halifelerinden](#) II. Hakem daha veliahtlığı döneminde Emevi sarayında yüz binlerce cilt kitabın bulunduğu büyük bir kütüphane kurmuştu. Tahta geçtikten sonra da Bağdat, Şam, Kahire, Konstantiniye ve İskenderiye gibi önemli şehirlere kitap uzmanları göndererek kütüphanesini zenginleştirdi. Endülüs'te bu büyük Emevi kütüphanesi dışında çok sayıda özel kitaplık da vardı. Müslümanların yanı sıra Yahudi ve Hristiyanlara da açık olan bu kütüphaneler, aynı zamanda bilgi alışverişinin yapıldığı birer yüksekokul durumundaydı.

İslam Tarihindeki En Eski Camilerin Adları

[Hz. Muhammed Dönemi](#)'nde Medine'de kurulan Mescid-i Nebevî aynı zamanda bir okul görevini üstlenmiştir. [İslam devletinin](#) başkenti olan Medine'de [Hz. Muhammed](#)'in gündelik hayatını ve faaliyetlerini sürdürebileceği bir mescit yapılmıştı. Mescid-i Nebevi adı verilen bu yapı üç bölüme ayrılarak birinci bölümü [Hz. Peygamber](#)'in ailesine, ikinci bölümü ibadete, üçüncü bölümü de eğitim ve öğretim faaliyetlerine tahsis edilmiştir.

Eğitim ve öğretim faaliyetleri için ayrılan kısma suffe adı verilmiştir. Suffe daha sonraki dönemlerde **İslam dünyasındaki ilk medrese** olarak kabul edilmiştir. Mescid-i Nebevi'ye bağlantılı olarak kurulan "Eshâb-ı Suffe" de yapılan eğitimle [İslam dünyasında](#) mescitlerin ve camilerin ibadetin yanı sıra eğitim öğretim amacıyla da kullanılması geleneği başlamıştır. [Dört Halife Dönemi](#)'nde de mescitlerin okul olarak kullanılması geleneği devam ettirilmiştir. Camilerde talebeler dersi muallimin etrafına toplanarak dinler ve onların oluşturdukları halka hocanın adıyla anılmıştır.

İslam tarihinde "Mektep" adı verilen bağımsız eğitim kurumlarının kurulması [Emevi Devleti](#)yle birlikte başlamıştır. [Emeviler Dönemi](#)'nde kurulan Mektepleri [Abbasilerin](#) tesis

ettiği Beytü'l-Hikme ve Darü'l-İlim gibi isimler taşıyan kurumlar takip etmiştir. Şam'da Emeviye, Bağdat'ta Mansur, Mısır'da Ezher ve Endülüs'te Kurtuba Camileri eğitim faaliyetlerinin yürütüldüğü camiler [İslam uygarlığı](#)ndaki en tanınmışlarıdır.

İslam Tarihindeki ilk Medreselerin Adları

[İslam medeniyetinde](#) cami dışında orta ve yüksek dereceli eğitim faaliyetlerinin yürütüldüğü **medreseler ilk defa Abbasiler Dönemi**'nde ortaya çıkmıştır. Medreselerin yaygınlaşmasında dinî propagandalarla zararlı akımlarla mücadele etme, devlet görevlisi ve ilim insanı yetiştirme gibi amaçlar etkili olmuştur. Farabi, Ebu Bekir Razi, Fahrüddin Razi, İbn-i Sina ve Gazali gibi ünlü alimlerin müderrislik yaptığı medreselerin masrafları vakıflar tarafından karşılanmıştır.